

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Petra, Ph.D. a soudců JUDr. Zdeňky Sedlákové a JUDr. Tomáše Strouhy v exekuční věci

oprávněné: **Inkasní evropská společnost s.r.o.**, IČO: 29195152,
sídlem Kubelíkova 1224/42, 130 00 Praha 3 – Žižkov,
zastoupená Mgr. Lukášem Stočkem,
advokátem v Novém Jičíně, K Nemocnici 168/18,

proti
povinným: [REDAKCE], narozená [REDAKCE],
bytem [REDAKCE],
zastoupená Mgr. Petrem Němcem
advokátem se sídlem Mendíků 1396/9, 140 00 Praha 4

pro 737 754,93 Kč + 31 500 Kč s přísl., o návrhu povinné na zastavení exekuce,
o odvolání povinné proti usnesení Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 27.9.2018,
č.j. 10 EXE 1642/2018-61,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se **mění** takto:

I. Exekuce vůči povinné [REDAKCE], nařízená pověřením Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 12.6.2018, č.j. 10 EXE 1642/2018-27, se zastavuje.

II. Oprávněná je povinna zaplatit povinné na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně 23.311,90 Kč k rukám advokáta povinné Mgr. Petra Němce do 3 dnů od právní moci usnesení.

III. Oprávněná je povinna zaplatit povinné na nákladech odvolacího řízení částku 15.101,60 Kč k rukám advokáta povinné Mgr. Petra Němce do tří dnů od právní moci usnesení.

IV. Oprávněná je povinna zaplatit soudnímu exekutorovi na nákladech exekuce částku 6.655 Kč do tří dnů od právní moci usnesení.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně jako exekuční soud napadeným usnesením zamítl návrh povinné na zastavení exekuce, vedené podle pověření Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 12.6.2018 soudním exekutorem Mgr. Jaroslavem Kocincem, LL.M. z Exekutorského úřadu Frýdek-Místek k uspokojení pohledávky oprávněné ve výši 737.754,93 Kč s příslušenstvím podle rozhodčího nálezu, který vydal rozhodce Mgr. Pavla Kosíková dne 22.2.2017 pod č.j. Ro 60/2016. Návrh povinné na zastavení exekuce odůvodněný tím, že exekuce je vedena protiprávně na základě nezpůsobilého exekučního titulu, neshledal soud prvního stupně jako důvodný. Soud nezjistil, že by jak samotná úvěrová smlouva, či rozhodčí smlouva, či obě ve svém celku obsahovém i procedurálním, byly uzavřeny v rozporu s dobrými mravy. Naopak bylo zjištěno, že rozhodčí smlouva byla sjednána v souladu s ustanoveními zákona o rozhodčím řízení a odpovídá i kritériím stanoveným v aktuální judikatuře soudů. Rozhodčí smlouva určila způsob výběru rozhodce jmenovitým určením jediné rozhodkyně Mgr. Pavly Kosíkové, kdy jen ona sama byla zmocněna k určení jiného rozhodce v případě, že by tuto funkci nemohla z jakéhokoliv důvodu vykonávat.

Uzavřená úvěrová smlouva není podle soudu prvního stupně v kolizi s dobrými mravy. V úvěrové smlouvě nebyly sjednány zajišťovací prostředky v takové míře, které by mohly kolizi s dobrými mravy způsobit. Byla sice sjednána jednorázová smluvní pokuta a smluvní pokuta stanovená procentuální sazbou, smluvní úroky z prodlení vždy z dlužné částky, úvěr byl zajištěn zástavou nemovitých věcí, nebyl zajištěn třeba směnkami či opakovanými jednorázovými smluvními pokutami. S ohledem na sjednanou výši úvěru, ve kterém není zahrnut smluvní úrok za poskytnutí úvěru, se povinná zavázala věřiteli uhradit částku přesahující 1.900.000 Kč. Z toho lze usoudit, že sjednané zajišťující instituty nejsou k výši této částky nepřiměřené. I proces uzavírání rozhodčí úvěrové smlouvy byl se zřetelem k samotné osobě dlužnice standardní. Nelze mít za to, že smlouvy podepsat nechtěla nebo že by nevěděla, co podepisuje, neboť při jednání naopak vyplynulo, že peníze nutně potřebovala a byla si vědoma toho, že bankovní instituce by jí peníze nepůjčily, ovšem třeba pojmu rozhodčí smlouva vůbec neporozuměla. Proto soud uzavřel, že s ohledem na uvedené okolnosti samotná úvěrová smlouva či rozhodčí smlouva, nejsou v rozporu s dobrými mravy podle § 580 občanského zákoníku.

2. Proti usnesení podává odvolání povinná, která vytýká, že soud právně věc chybně posoudil a poskytl ochranu zjevné nespravedlnosti a řádně se ani nevypořádal s judikaturou Ústavního a Nejvyššího soudu. V tomto případě zajištění úvěru převyšovalo jistinu a také výše úroku se přičí dobrým mravům, neboť obojí bylo několikanásobně vyšší, než činila úroková míra v místě a čase obvyklá. Přitom smlouva byla zajištěna zástavním právem a nejednalo se tedy o spotřebitelskou smlouvu s vysokou rizikovostí. Proto je v rozporu s dobrými mravy jak výše úroků, tak i výše smluvních pokut. Podmínky ve smlouvě spadají pod kritéria vymezená judikaturou Ústavního soudu v nálezu sp. zn. I. ÚS 199/11 a sp. zn. III. ÚS 4084/12. Smlouva je tak podle odvolatelky absolutně neplatná podle § 580 o.z., neboť je v rozporu s dobrými mravy. Také rozhodčí smlouva je sama o sobě neplatná, a rovněž byla i přímo navázána na smlouvu odporující dobrým mravům při uzavírání úvěru, a tyto spolu tvořily účelový konstrukt zajišťující nemravné obohacení oprávněné. Proto ani rozhodce neměl pravomoc spor rozhodovat a je i rozhodčí nálezh neplatný (nicotný). Jsou tedy dány důvody k zastavení exekuce pro nevykonatelný exekuční titul. Takové jednání oprávněného nemůže požívat právní ochrany ani v exekučním řízení a jsou dány důvody k zastavení exekuce podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Povinná proto navrhla změnit napadené usnesení v celém rozsahu tak, že exekuce se zastavuje v celém rozsahu a oprávněná je povinna uhradit soudnímu exekutorovi náklady exekuce a také povinné uhradit náklady zastavovacího řízení včetně nákladů před odvolacím soudem.
3. Oprávněná nevyužila možnosti vyjádřit se k odvolání povinné, své nesouhlasné stanovisko s odvoláním povinné vyjádřila při jednání odvolacího soudu. Oprávněná navrhla potvrzení napadeného usnesení, neboť podle ní je rozhodčí smlouva platná stejně jako samotná úvěrová smlouva a rozhodčí nálezh, který nebyl nikým zpochybněn, kromě samotné povinné. S námitkou neplatnosti úvěrové smlouvy přichází povinná teprve v odvolacím řízení a také je nepřiléhavá judikatura, již se povinná ve svém odvolání dovolává.
4. Odvolání povinné proti zamítavému rozhodnutí soudu prvního stupně je podle zákona přípustné, bylo podáno včas a odvolací soud ho považuje za důvodné.
5. Podle § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.
6. Podle § 580 odst. 1 o.z. je neplatné právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.
7. K neplatnosti rozhodčí smlouvy:
8. Odvolatelka má za to, že rozhodčí smlouva z 9.6.2016 – třebaže byla uzavírána samostatně téhož dne, kdy byla uzavřena i úvěrová smlouva, je absolutně neplatná. Podle ní to byl oprávněný, kdo sám formuloval její znění a sám zvolil osobu rozhodce a povinná neměla možnost určit jinou osobu

rozhodce, přičemž je zřejmé, že oprávněný začlenil do smlouvy rozhodkyni, která pro něho spory rozhoduje pravidelně. Rozhodčí smlouva a volba rozhodce nebyla s povinnou individuálně projednána.

9. Podle odvolacího soudu samotné tyto výtky nezakládají absolutní neplatnost. Rozhodčí řízení je založeno na základě smluvní volnosti, která ponechává plně v moci stran, zda mezi sebou uzavřou rozhodčí smlouvu a vyjmou tak svůj spor o majetkové právo z pravomoci soudu, a pokud odvolatelka s takovým postupem souhlasila, nelze zde rozpor s dobrými mravy – bez dalšího – dovozovat (sp. zn. 20 Cdo 4022/2017). Sama povinná nedokládá žádné zvláštní, mimořádné okolnosti, ze kterých by bylo lze v konkrétní věci usuzovat na nespravedlnost či nějakou nemravnost. K samotnému postupu při uzavírání rozhodčí smlouvy povinná při své výpovědi před soudem prvního stupně uvedla, že uzavírání smlouvy probíhalo ve spěchu, že si ji ani nepřčetla. Smlouvu (i úvěrovou) uzavírala proto, že chtěla pomoci svému synovi, který měl dluhy a chtěla, aby se nedostal do exekuce, která by mohla postihnout i jí samotnou, a chránila i dceru, která v té době studovala. Sama povinná nejen v uvedené době, ale ani později, v návaznosti na žalobu v rozhodčím řízení, neuplatnila žádné výhrady. Ani odvolací soud proto nenabyl přesvědčení, že by samotná rozhodčí smlouva, ať již jde o postup při jejím uzavírání, nebo svým obsahem, mohla být hodnocena jako neplatná nebo uzavřená v rozporu s dobrými mravy. Jinak je tomu při přezkoumávání napadeného rozhodnutí s hodnocením úvěrové smlouvy.
10. K neplatnosti úvěrové smlouvy:
11. Námitky povinné proti úvěrové smlouvě dovozují, že soud prvního stupně nesprávně vyhodnotil, že uvedená smlouva nebyla uzavřena v rozporu s dobrými mravy, když nezohlednil nepřiměřenou výši úroků, kumulaci jednotlivých smluvních pokut a dalších sankcí, a nezohlednil to, za jakých okolností byla smlouva uzavřena. Soud prvního stupně skutečně učinil závěr, že úvěrová smlouva není z hlediska konkrétních závazků dlužnice, včetně těch, které mají sankční povahu, v kolizi s dobrými mravy. Za nepřiměřené ujednání neshledal ani to, že povinná se zavázala uhradit oprávněnému částku přesahující celkem 1.900.000 Kč při výši sjednaného úvěru 570.000 Kč. Prvostupňový soud dospívá k uvedenému hodnocení v návaznosti na judikaturu (20 Cdo 1387/2016, 26 Cdo 4509/2014). Jeho hodnotící závěry jsou však poněkud obecné, neboť postrádají posouzení podoby jednotlivých konkrétních závazků, k nimž se dlužnice ve smlouvě zavázala (povinností založených úvěrovou smlouvou), a jak se promítají do celkového závazku, když při výši sjednaného úvěru 570.000 Kč se povinná zavázala uhradit věřiteli částku převyšující 1.900.000 Kč. Odvolací soud si je vědom toho, že splatnost úvěru byla dohodnuta na dobu 240 měsíčních splátek po 7.930,16 Kč do 30.6.2036, nicméně celková splacená částka měla několikanásobně převyšovat částku půjčenou. Šlo tedy o ujednání, které sice bylo obsahem oboustranného ujednání mezi oprávněným a povinnou a bylo přímo i zakotveno v podepisované smlouvě ze dne 9.6.2016, avšak ani to ještě neznamená, že je toto v pořádku a v normě, které by měly být akceptovány. Povinná provedla po vyplacení úvěru úhradu 4.616 Kč dne 29.7.2016 a dne 5.8.2016 úhradu částky 7.930,16 Kč. Protože však neuhradila anuitní splátku za měsíc červenec, splatnou dne 31.7.2016, a to ani ve lhůtě 30 dnů, stal se celý úvěr automaticky splatným ke dni 31.8.2016, kdy na něm zůstala neuhrazená jistina 569.669,84 Kč.
12. Pak nastoupily sankce, které podle rozhodčího nálezu představovala jednak smluvní pokuta 0,19 % denně z uvedené částky za období od 1.9.2016 do 30.11.2016 ve výši 98.495,92 Kč a dále i jednorázová pokuta ve výši 15 % z částky 569.669,84 Kč ve výši 85.450,48 Kč. Jen za toto krátké období od září 2016 do konce listopadu 2016 činily tyto sankce téměř 184.000 Kč. Podle odvolacího soudu dokládají tyto skutečnosti, že závěr soudu prvního stupně, že úvěrová smlouva z hlediska konkrétních závazků dlužníka včetně těch, co mají sankční povahu, nejsou v kolizi s dobrými mravy, nemůže obstát. Naopak podle odvolacího soudu dovolují učinit závěr, že uvedené smluvní podmínky v této věci vytvořily pro povinnou nepříznivé podmínky a lze je označit jednoznačně za zjevnou nespravedlnost (ve smyslu judikátů Ústavního soudu I. ÚS 199/11 a dalších), protože odporují dobrým mravům a je třeba je hodnotit jako neplatné z hlediska zákona

(§ 580 o.z.), a proto jim také nelze poskytnout smluvní ochranu ani v probíhající exekuci.

13. Z uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tak, jak je uvedeno ve výrokové části.
14. O nákladech řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. ve spojení s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. § 89 exekučního řádu. V řízení byla úspěšným účastníkem povinná, které vznikly v řízení před soudem prvního stupně náklady za její právní zastoupení – odměna advokáta za 3 úkony právní služby (převzetí věci, sepis návrhu na zastavení a účast na jednání soudu 27.9.2018), určená podle § 7, § 8 a § 11 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 5.630 Kč za úkon, tedy 16.890 Kč, dále paušální částka hotových výloh po 300 Kč, tedy 900 Kč a k tomu 21% DPH 3.735,90 Kč. Dále mezi tyto náklady náleží i cestovné z Prahy do Jindřichova Hradce a zpět za účast při jednání ve výši 334 Kč a dále úhrada za promeškaný čas (12 půlhodin po 100 Kč), tedy 1.452 Kč včetně DPH. Celkem činí tedy náklady řízení před soudem prvního stupně částku 23.311,90 Kč. Povinné náleží ovšem i náhrada nákladů odvolacího řízení, které celkem představují částku 15.101,60 Kč a tvoří jí jednak odměna za 2 úkony právní služby (sepis odvolání a účast na jednání 11.1.2019), dále paušální částka hotových výloh 600 Kč a DPH 2.490,60 Kč, dále pak náklady cestovného ve výši 334 Kč z Prahy do Českých Budějovic k jednání, a to ve výši 146 Kč (polovina je účtována v rámci jiného řízení, kterého se právní zástupce povinné účastnil ve stejný den), dále náhrada za promeškaný čas ve výši 10 půlhodin po 50 Kč (rovněž polovina je účtována v rámci jiného řízení), tedy 605 Kč.
15. Pokud jde o náklady exekuce ve vztahu k soudnímu exekutorovi, sdělil soudní exekutor ve své zprávě ze dne 30.1.2019, že povinná [REDAKCE] neuhradila na svůj dluh ničeho. Povinná [REDAKCE] uhradila částku 51.400 Kč a ta nemá vůči oprávněnému ani soudnímu exekutorovi žádný závazek a vůči ní exekuce skončila (oznámení o skončení exekuce z 27.6.2018, č.j. 142 EX 00454/18-074).
16. Závěr o procesním zavinění oprávněné dopadá i na rozhodování soudu v otázce nákladů exekuce. Soudnímu exekutorovi náleží proto při zastavení exekuce podle § 89 e.ř. a § 11 odst. 2 a 3 vyhl. č. 330/2001 Sb. odměna 2.000 Kč (vůči povinné [REDAKCE] nebylo nic vymoženo), náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 1 vyhlášky v paušální částce 3.500 Kč a příslušná částka DPH, tedy celkem 6.655 Kč. Tyto náklady soudnímu exekutorovi je povinná zaplatit oprávněná.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, podané ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř., a to prostřednictvím Okresního soudu v Českých Budějovicích.

České Budějovice 11. ledna 2019

JUDr. Bohuslav Petr, Ph.D. v.r.

předseda senátu